

ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษ
ด้านความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*

PROBLEM OF HEARING CONFESSION OF SUSPECT UNDER SPECIAL
SECURITY LAWS IN THE AREA OF 3 SOUTHERN BORDER PROVINCES

ฉัตรมาศ วิเศษสินธุ์
Chattamat Wisetsin
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Suratthani University, Thailand
E-mail: yayachattamat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง 2) เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามให้สอดคล้องกับหลักสากล บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เอกสารได้แก่ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 และพ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง โดยคัดเลือก พนักงานสอบสวนคดีความมั่นคง พนักงานอัยการ ผู้พิพากษาทหารซึ่งอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส รวมถึงนักวิชาการทางนิติศาสตร์ จำนวน 13 ท่าน ผลการศึกษาพบว่า 1) คำรับสารภาพของผู้ถูกจับในชั้นจับกุม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ไม่สอดคล้องกับหลักการรับฟังพยานหลักฐานสากล การที่กฎหมายตัดพยานหลักฐานที่เป็นคำรับสารภาพอย่างเด็ดขาดโดยไม่มีข้อยกเว้น เป็นผลให้กฎหมายของไทยในเรื่องนี้อยู่ในสภาพที่เคร่งครัด ทำให้พยานหลักฐานที่ใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงในความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงน้อยลง ส่งผลให้มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงได้ 2) เห็นควรยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 84 วรรคท้าย หรือหากไม่ยกเลิก เห็นควรแก้ไขโดยตัดข้อความในบทบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับเป็นพยานหลักฐาน และเพิ่มเติมข้อยกเว้นให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรับฟังถ้อยคำของผู้ถูกจับได้

* Received 14 August 2022; Revised 28 August 2022; Accepted 31 August 2022

คำสำคัญ: คำรับสารภาพ, ผู้ถูกซักถาม, กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง

Abstract

The objectives of this research article were to 1) analyze the problem of hearing an interrogated person's confession under the special security law and 2) propose a guideline for ensuring the special security law concerning confessions of interrogated person meets the international principles. This study adopted the qualitative research approach with the analysis of documents including the Emergency Decree on Public Administration in States of Emergency, B.E. 2548 (2005), the Martial Law Act, B.E.2457 (1914), the Internal Security Act B.E. 2551 (2008) and related studies. The research also adopted the field study method with the in - depth interviews of people involved in the use of special security laws. With the purposive sampling method, the sample group included security investigation officers, public prosecutors, judges and soldiers in the three southernmost provinces, namely Pattani, Yala and Narathiwat and legal scholars total 13 persons. The study results were found as follows. 1) A confession of the arrested person during the arrest stage according to the Criminal Procedure Code, Section 84, the last paragraph failed to comply with the international principles of hearing witness. A complete omission of confession without any legal exception meant Thai law was extremely rigorous. It resulted in limited evidence to prove the facts in these security - related offenses. As a result, there was insufficient evidence to punish offenders in security-related offenses. 2) Section 84, the last paragraph should be repealed. If not repealed, the text in the provision prohibiting the hearing of the arrested person's confession as evidence should be amended and a legal exception should be added to allow the court to use its discretion.

Keywords: Confession, Interrogated Person, Special Security Law

บทนำ

การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา พยานหลักฐาน (Evidence) ถือเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งที่จะสามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่มีการกล่าวอ้างในการดำเนินคดีอาญาได้ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด หรือใครเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีคดีก่อการร้ายหรือคดีความมั่นคงเกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจึงมีลักษณะ

ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ญาติทราบ พระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยได้ในทันทีในสถานการณ์ที่ไม่อาจขอยกหมายจับจากศาลได้ทันการณ์ และควบคุมตัวได้ไม่เกิน 7 วัน รวมถึงพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ซึ่งใช้เฉพาะในพื้นที่อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมในคดีความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนำมาซึ่งสันติภาพและความสงบสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง (กรกฎ ทองชะโชค, 2557) แต่ประเด็นปัญหาคือ การดำเนินคดีความมั่นคงในชั้นของพนักงานสอบสวน จะต้องใช้ผลการดำเนินกรรมวิธีหรือผลการซักถามรวมไปถึงคำรับสารภาพที่ผู้ต้องสงสัยให้ไว้ต่อเจ้าหน้าที่ทหารนั้นสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา 84 วรรคท้าย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี” อีกทั้ง (“คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 3214/2560”, 2560) ที่ศาลฎีกาได้วางแนวบรรทัดฐานไว้ว่า “การที่จำเลยทั้งสี่ให้การต่อผู้ดำเนินกรรมวิธีซักถามในฐานะผู้ถูกดำเนินกรรมวิธีหรือผู้ต้องสงสัย และต่อพนักงานสอบสวนในฐานะพยาน มิใช่คำให้การของผู้ถูกจับที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับเพราะขณะนั้นจำเลยทั้งสี่ยังไม่ได้ถูกจับกุม กรณีไม่อยู่ในบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคสี่ คำรับสารภาพและถ้อยคำอื่นของจำเลยทั้งสี่จึงไม่ต้องห้ามรับฟังตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าว ทั้งการสอบปากคำจำเลยทั้งสี่โดยผู้ดำเนินกรรมวิธีและพนักงานสอบสวนก็เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยชอบ เพราะขณะนั้นยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะดำเนินการขอยกหมายจับจำเลยทั้งสี่ได้ เนื่องจากไม่รู้ว่ามีผู้ใดเป็นคนร้าย การสอบปากคำจำเลยทั้งสี่จึงเป็นเพียงการสอบถามเบื้องต้นในชั้นสืบสวนเท่านั้น ผู้ดำเนินกรรมวิธีและพนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องแจ้งสิทธิใด ๆ ให้จำเลยทั้งสี่ทราบก่อน บันทึกผลการดำเนินตามกรรมวิธีและบันทึกคำให้การของพยานรวมทั้งรถจักรยานยนต์และถังดับเพลิงของกลางจึงเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นและได้มาโดยชอบ ไม่ต้องห้ามรับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 และมาตรา 226/1”

ผู้วิจัยเห็นว่าการมีอยู่ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้ายมีปัญหาจึงสมควรต้องแก้ไขปรับปรุง มิฉะนั้นแล้วย่อมส่งผลต่อการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง เนื่องจากผู้ต้องหาอาจต่อสู้ว่าเป็นคำรับสารภาพชั้นจับกุมที่ต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 84 วรรคท้าย จนในที่สุดศาลฎีกาต้องหาทางออกโดยเลี่ยงไปวินิจฉัยว่า การที่ผู้ต้องสงสัยถูกควบคุมตัวเพื่อดำเนินการกรณีชักถาม ตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงนั้นมิใช่การจับกุม คำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นชักถามดังกล่าวจึงไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาปัญหาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถามให้สอดคล้องกับหลักสากล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการปฏิบัติการมีส่วนร่วม โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อทราบถึงปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง โดยใช้หลักการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 1 ปี โดยผู้วิจัยได้จัดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย (Research Process) ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย จำนวน 13 ท่าน การวิจัย “ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง” ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ครั้งนี้ทำการกำหนดกลุ่มประชากรแบบเจาะจง โดยคัดเลือก พนักงานสอบสวนคดีความมั่นคง พนักงานอัยการ ผู้พิพากษา ฝ่ายความมั่นคง (ทหาร) และนักวิชาการทางนิติศาสตร์ ได้แก่ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ ผู้ซึ่งสอนในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดเขตพื้นที่ออกมาเป็นสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการเลือกสามจังหวัดชายแดนใต้ดังกล่าวเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ไม่สงบ และเกิดปัญหาการก่ออาชญากรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อให้เห็นว่าการที่จะศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวให้ครอบคลุมจะต้องอาศัยความคิดเห็นของประชากรที่เป็นเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ ซึ่งย่อมมีความคิดเห็นที่ตรงกันหรือแตกต่างกัน ประกอบกับการได้รับวัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตที่มีความแตกต่างกัน จึงจำต้องแบ่งเขตเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

เขตพื้นที่จังหวัดยะลา และเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมจำนวน 13 ท่าน แบ่งออกเป็นดังนี้

1. พนักงานสอบสวนคดีความมั่นคง จำนวน 2 ท่าน จากจังหวัดปัตตานี และ จังหวัดนราธิวาส โดยผู้วิจัยนั้นได้ทำการคัดเลือกพนักงานสอบสวนจำนวน 2 ท่านนี้ จากความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การทำงานในพื้นที่นี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2. พนักงานอัยการ จำนวน 3 ท่าน จากจังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และ จังหวัดยะลา โดยผู้วิจัยนั้นได้ทำการคัดเลือกพนักงานอัยการ จำนวน 3 ท่านนี้ จากความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การทำงานในพื้นที่นี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. ผู้พิพากษา จำนวน 3 ท่าน จากจังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัด ยะลา โดยผู้วิจัยนั้นได้ทำการคัดเลือกผู้พิพากษา จำนวน 3 ท่านนี้ จากความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การทำงานในพื้นที่นี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

4. ทหาร จำนวน 3 ท่าน จากจังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา โดยผู้วิจัยนั้นได้ทำการคัดเลือกฝ่ายความมั่นคง (ทหาร) จำนวน 3 ท่านนี้ จากประสบการณ์การทำงานในพื้นที่นี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

5. นักวิชาการทางนิติศาสตร์ ได้แก่ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ ผู้ซึ่งสอน ในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จำนวน 2 ท่านจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

หลังจากกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสัมภาษณ์แล้วมีขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ ความสอดคล้องของเนื้อหาโดยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และขอรับการพิจารณา รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ท่าน ตามที่สำนักงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ ธานีได้กำหนด เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ และนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยทำการ บันทึกเทป จดบันทึก และนำมาถอดเทป สรุปประเด็นเพื่อนำมาเป็นแนวทางการนำไปใช้เสนอ แนวทางในการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการห้าม รับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 รวมถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการรับฟังคำ รับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) ตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการ บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง รวมถึงการจดบันทึกอย่างละเอียด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยแบบอุปนัย และนำเสนอเป็นพรรณนาโวหาร เพื่อเสนอรูปแบบแนวทางในการแก้ไข “ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง” ในพื้นที่ที่ลงสัมภาษณ์สามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสต่อไป

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ประการที่หนึ่ง กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยโดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ญาติทราบ พระราชกำหนดว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยได้ในทันที ในสถานการณ์ที่ไม่อาจขอลายจับจากศาลได้ทันการณ์ และควบคุมตัวได้ไม่เกิน 7 วัน ในขณะที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าหน้าที่กักตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง เพื่อให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมในคดีความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนำมาซึ่งสันติภาพและความสงบสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ในการดำเนินคดีในคดีความมั่นคงตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ ในการสั่งฟ้องคดี หรือชั้นพิจารณาคดีของศาล อาศัยผลการดำเนินกรรมวิธีหรือผลการซักถามที่ผู้ต้องสงสัยให้ไว้ต่อเจ้าหน้าที่ทหารที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยตามมาตรา 15 ทวิ ของกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 ซึ่งปัญหาคือจะรับฟังผลการดำเนินกรรมวิธีมาเป็นพยานหลักฐานพิจารณาลงโทษจำเลยได้แค่ไหนเพียงใด เนื่องจากผลการดำเนินกรรมวิธีมีข้อบกพร่องในเรื่องของการรับฟังพยานหลักฐาน ในการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ในคดีความมั่นคงจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสนั้นยากกว่าคดีอาญาทั่วไปเนื่องจากคนร้ายมีการวางแผนมาก่อนก่อเหตุ มีการกระทำเป็นขบวนการ แบ่งหน้าที่กันทำชัดเจน มีการพัฒนาเทคนิคในการก่อเหตุขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เจ้าหน้าที่เป็นฝ่ายตามผู้ก่อเหตุ ฉะนั้นการแสวงหาพยานหลักฐานจะอาศัยประจักษ์พยานย่อมเป็นการยาก เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงจำเป็นต้องค้นหาพยานหลักฐานจากตัวผู้ต้องสงสัยเป็นหลัก โดยวิธีการการควบคุมผู้ต้องสงสัยมาสอบถามที่ค่ายทหาร คือศูนย์ซักถามกรรมทหารพยานที่ 43 ค่ายอิงคยุทธบริหาร โดยอาศัยพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 มาตรา 15 ทวิ ซึ่งให้เจ้าหน้าที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยไว้สอบถามได้ไม่เกิน 7 วัน และเมื่อได้ข้อมูลมาก็จะทำการเป็นผลการดำเนินกรรมวิธี หรือที่เรียกให้เข้าใจง่ายคือบันทึกการซักถาม เมื่อมีการฟ้องจำเลยต่อศาลในสามจังหวัดชายแดนใต้ พนักงานอัยการก็จะนำผลการดำเนินกรรมวิธีมาเป็นพยานหลักฐานหลักๆ ซึ่งผลการดำเนินกรรมวิธีเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ทหารได้มาก่อนที่ผู้ถูกควบคุมตัวจะตกเป็นผู้ต้องหาจึงมีปัญหาว່ว่าสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ หาก

รับฟังได้จะรับฟังได้เพียงใด ซึ่งคำรับสารภาพในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง ศาลฎีกาตาม คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3214/2560 ได้วางแนวทาง การที่จำเลยให้การรับสารภาพต่อผู้ดำเนิน กรรมวิธีซักถาม ในฐานะผู้ถูกดำเนินกรรมวิธีหรือผู้ต้องสงสัย และให้การรับสารภาพกับ พนักงานสอบสวนในฐานะพยานก่อนถูกแจ้งข้อกล่าวหา มิใช่คำให้การของผู้ถูกจับที่ให้ไว้ต่อเจ้า พนักงานผู้จับ เนื่องจากขณะนั้นจำเลยยังมิได้ถูกจับกุม กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย คำรับสารภาพและถ้อยคำอื่นของจำเลย จึงไม่ต้องห้ามรับฟัง จากแนววินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวนี้นี้ จึงทำให้เกิดข้อพิจารณาว่าศาล ฎีกาได้ตีความตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ในเรื่องการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับให้สอดคล้องกับหลักการรับฟัง พยานหลักฐานตามหลักสากลหรือไม่ ผู้วิจัยเห็นว่าการมีอยู่ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 84 วรรคท้ายมีปัญหา สมควรที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง มิฉะนั้นแล้วย่อม ส่งผลต่อการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง เนื่องจาก ผู้ต้องหาอาจต่อสู้ว่า เป็นคำรับสารภาพชั้นจับกุมที่ต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย จนในที่สุดศาลฎีกาต้องหาทางออกโดย เลี่ยงไปวินิจฉัยว่า การที่ผู้ต้องสงสัยถูกควบคุมตัวเพื่อดำเนินกรรมวิธีซักถาม ตาม พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงนั้นมิใช่การจับกุม คำรับสารภาพของ ผู้ต้องหาในชั้นซักถามดังกล่าวจึงไม่ต้องห้ามมิให้รับฟัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ในกรณีดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าหากคำรับสารภาพผู้ถูกซักถามตาม กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง เป็นพยานหลักฐานที่ไม่อาจรับฟังได้ อาจก่อให้เกิดปัญหาใน การรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานตำรวจหรือทหารเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหา หรือจำเลย คือ 1) เรื่องพยานบุคคล ซึ่งในคดีอาญาจะรับฟังพยานหลักฐานทุกชนิดที่สามารถ พิสูจน์ได้ว่าความจริงเป็นอย่างไร และพยานหลักฐานที่ศาลไทยถือว่าไม่น่าหนักมากชิ้นหนึ่งก็คือ พยานบุคคลโดยเฉพาะประจักษ์พยาน แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน พยานบุคคลในคดีความผิด เกี่ยวกับความมั่นคงโดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ไม่สามารถที่จะหามาได้เพราะ ผู้เสียหายหรือประจักษ์พยานมักถูกข่มขู่จากกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรง 2) พยานหลักฐานทาง นิติวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) หรือผลการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ ร่องรอยหรือวัตถุพยานของกลาง ซึ่งพยานมีประโยชน์และน่าเชื่อถือมากเพราะถือได้ว่าเป็น พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทิ้งร่องรอยการ กระทำความผิดไว้ในที่เกิดเหตุ แต่ในบางครั้งกลุ่มผู้ก่อเหตุอาจไม่ได้ทิ้งร่องรอยไว้ หรือถึงแม้ว่า ผู้กระทำความผิดจะทิ้งร่องรอยไว้ในที่เกิดเหตุ แต่ทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากยังไม่มีเทคโนโลยีที่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ หรือหากตรวจสอบหรือจัดเก็บได้ แต่ กระบวนการตรวจสอบจัดเก็บไม่น่าเชื่อถือ และในปัจจุบันผู้ก่อเหตุมีความรู้มากขึ้น มีการ

วางแผนในการกระทำความผิดเป็นอย่างดี และมักจะมีการป้องกันเพื่อมิให้เหลือร่องรอยไว้ในที่เกิดเหตุ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จึงมีอาจเกิดขึ้นได้ สุภาษิตที่ว่าอาชญากรรมย่อมทิ้งร่องรอยไว้เสมอจึงไม่สามารถใช้ได้ในปัจจุบัน 3) พยานหลักฐานที่ได้จากผู้กระทำความผิดนั้น ถือว่ามีประโยชน์มากโดยเฉพาะคำรับสารภาพถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่ดีและสำคัญอย่างมาก เพราะหากเป็นถ้อยคำที่เป็นความจริงแล้ว ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถทราบเรื่องราวของการกระทำความผิดและดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานประกอบคำรับสารภาพได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะคำรับสารภาพในชั้นจับกุมซึ่งเป็นถ้อยคำที่ผู้ต้องหาได้ให้เป็นครั้งแรกน่าจะเชื่อว่ายังมิได้มีการเสริมเติมแต่งให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง อีกทั้งเป็นถ้อยคำที่เป็นปฏิกิริยาต่อตนเอง และในคดีอาญาส่วนมากแล้วผู้กระทำความผิดมักจะทำในที่ลับตาคนและไม่ทิ้งร่องรอยไว้จากข้อจำกัดในการแสวงหาพยานหลักฐาน ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถใช้พยานหลักฐานตามข้อ 1 และข้อ 2 ได้อย่างพอเพียง พยานหลักฐานที่เป็นคำรับสารภาพของผู้ต้องหาจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งและทำให้เกิดความสอดคล้องกับพยานวัตถุพยานบุคคล หรือพยานหลักฐานที่ได้มาในภายหลัง

ประการที่สอง คำรับสารภาพในชั้นจับกุมของผู้ต้องหา ต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังเพื่อลงโทษจำเลย ซึ่งเป็นบทตัดพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 22 (ปี 2547) เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี 2540 มาตรา 243 วรรคท้าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540) ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้อยคำของบุคคลที่เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำมิชอบประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้” บทตัดพยานในลักษณะดังกล่าวจึงค่อนข้างเคร่งครัด และเป็นการตัดดุลพินิจของศาลในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ปี 2560 ไม่มีบทตัดพยานเหมือนดังเช่นมาตรา 243 วรรคท้ายของรัฐธรรมนูญปี 2540 ดังนั้นการมีอยู่ของบทตัดพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย จึงอาจไม่สอดคล้องกับหลักในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และบทตัดพยานดังกล่าวยังเป็นไปอย่างเคร่งครัด ไม่สอดคล้องกับหลักการรับฟังพยานหลักฐานสากล การที่รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 มาตรา 243 วรรคท้าย กำหนดบทตัดพยานดังกล่าวไว้ย่อมเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอย่างยิ่ง เพราะรัฐธรรมนูญของประเทศส่วนใหญ่ นั้น จะวางบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นหลัก หากมีการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างร้ายแรง จึงจะกำหนดบทลงโทษถึงขั้นไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากการละเมิดสิทธินั้น การที่รัฐธรรมนูญวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความเช่นนี้เพื่อต้องการแก้ปัญหา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือกฎหมายวิธีพิจารณาความและกฎหมายลักษณะพยานนั้น เป็นกฎหมายที่วางโครงสร้างอย่างประณีตและยืดหยุ่น การวางหลักการโดยเปิดโอกาสให้มีข้อยกเว้นเพื่อ

ประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงกล่าวกันว่าไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัวในกฎหมายวิธีพิจารณาความหรือหลักทุกอย่างต้องมีข้อยกเว้นเพื่อให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจเพื่อความเป็นธรรมได้สูงสุด ด้วยเหตุนี้บทตัดพยานในรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงถูกแก้ไขในเวลาต่อมา กล่าวคือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคือฉบับปี 2560 ทำให้มีบทตัดพยานเช่นนั้นอยู่อีกต่อไป การมีอยู่ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) จึงสมควรต้องแก้ไขปรับปรุง มิฉะนั้นแล้วย่อมส่งผลต่อการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง เนื่องจากผู้ต้องหาอาจต่อสู้ว่าเป็นคำรับสารภาพชั้นจับกุมที่ต้องห้ามมิให้ศาลรับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย

ประการที่สาม จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า การรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 มีความเหมาะสมกับการบังคับใช้ในเขตสามจังหวัดชายแดนใต้หรือไม่อย่างนั้น จากการขอความคิดเห็นของผู้ที่ทำงานในพื้นที่บังคับใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง มีความคิดเห็นว่า ไม่มีความเหมาะสมกับการบังคับใช้ในเขตสามจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากการรวบรวมพยานหลักฐานในการเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจักษ์พยานในที่เกิดเหตุแทบจะไม่มี (พนักงานอัยการ C1-C3, 2563) ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าในคดีอาญาจะรับฟังพยานหลักฐานทุกชนิดที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าความจริงเป็นอย่างไร และพยานหลักฐานที่ศาลไทยถือว่าไม่น่าหนักมากชิ้นหนึ่งก็คือพยานบุคคลโดยเฉพาะประจักษ์พยาน แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ประจักษ์พยานในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ไม่สามารถที่จะหามาได้เพราะผู้เสียหายหรือประจักษ์พยานมักถูกข่มขู่จากกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรง และรัฐยังให้ความคุ้มครองแก่พยานไม่เพียงพอ ประชาชนหากได้พบเห็นการกระทำความผิดก็มักที่จะไม่อยากจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือให้ความร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่เพราะอาจได้รับความเดือดร้อน และเป็นการเสียเวลาเนื่องจากการเป็นพยานนั้นมีขั้นตอนที่ยืดเยื้อยุ่งยากเนื่องจากต้องให้การในชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหากมีการสอบสวนเพิ่มเติมก็ต้องให้ข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้นอีก และจะต้องมาเบิกความในชั้นศาล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยุ่งยากและได้คำตอบแต่น้อย (ฝ่ายความมั่นคง (ทหาร) D1-D3, 2563) พยานบุคคลในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงจึงหาได้ยากมาก การไม่รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดแต่ผลเสีย คือ ผู้กระทำความผิดในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้จะไม่ได้รับการถูกลงโทษ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาล้นอำนาจบังคับบัญชาให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อย การบัญญัติกฎหมายในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานไว้อย่างเคร่งครัดเพียงเพื่อมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาเพียงด้านเดียวก็จะเกิดปัญหา และเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เพราะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ในการค้นหาพยานหลักฐานเพื่อที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้นจะกระทำได้ยากยิ่งขึ้น บทตัดพยานหลักฐานที่เด็ดขาดที่มุ่งเน้นแต่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ เป็นการตัดพยานหลักฐานที่เด็ดขาดด้วยเหตุเพียงว่าเป็นถ้อยคำที่ให้

ไว้กับเจ้าพนักงานเท่านั้น ซึ่งปราศจากเหตุปัจจัยมาสนับสนุน ย่อมแสดงว่าการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเป็นบัญญัติกฎหมายที่ต้องห้ามศาลมิให้รับฟังพยานหลักฐานโดยปราศจากเหตุผลที่ชัดเจน และเมื่อพิจารณาถึงบทตัดพยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีความเคร่งครัดนี้แล้ว แสดงให้เห็นว่าบทตัดพยานในส่วนนี้ยังไม่ได้คำนึงถึงการควบคุมอาชญากรรมที่จะต้องมีประสิทธิภาพด้วย มุ่งแต่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีเพียงประการเดียว จึงไม่เป็นไปตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังพยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2. แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามให้สอดคล้องกับหลักสากล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลักษณะการรับฟังคำรับสารภาพในประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อให้เห็นความแตกต่างเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพ โดยหลักการรับฟังคำรับสารภาพในต่างประเทศพบว่า คำรับสารภาพที่ห้ามมิให้รับฟังจะต้องเป็นคำรับสารภาพซึ่งเกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบซึ่งพิจารณาได้ดังนี้

ศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกายอมยกเว้นให้รับฟังคำให้การรับสารภาพ และถ้อยคำอื่นของผู้ถูกจับเป็นพยานหลักฐานได้ แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะไม่ได้ให้คำแจ้งเตือนสิทธิก่อนตามหลักในคดี Miranda Warning ก็ตามโดยนำเอาหลักเกณฑ์การไม่รับฟังพยานหลักฐานโดยเคร่งครัด (The Exclusionary Rule) มาใช้ตามทฤษฎีผลไม้ของต้นไม้พิษ (Fruit of the Poisonous Tree) ต่อเมื่อมีการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยตามรัฐธรรมนูญ ส่วนหลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบของประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษนั้นมีความแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศาลประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษไม่เคร่งครัดกับหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบโดยศาลถือหลักว่า ถ้าพยานนั้นเป็นหลักฐานอันเป็นสาระสำคัญแห่งคดีแล้วศาลก็ยอมรับฟังโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าพยานหลักฐานนั้นจะได้มาอย่างไร แต่การได้มาโดยมิชอบนั้นอาจทำให้ศาลชั่งน้ำหนักไปในทางที่เป็นคุณแก่จำเลย โดยคำนึงถึงความยุติธรรมที่จะให้แก่จำเลยเป็นสำคัญ การใช้ดุลพินิจของศาลที่จะไม่รับฟังจึงเป็นไปอย่างจำกัด ซึ่งก็เป็นไปในแนวทางเดียวกับของประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การตัดพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบออกไปขึ้นอยู่กับลักษณะความร้ายแรง และผลกระทบของการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย การไม่รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวนี้ยังคงจะเป็นเรื่องของข้อยกเว้นมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของหลักทั่วไป คือยังให้เป็นดุลพินิจของผู้พิพากษาที่จะชั่งน้ำหนักในเรื่องประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการรับฟังคำรับสารภาพ กรณีความสมัครใจของผู้ให้คำรับสารภาพ

ประเทศ	สมัครใจ		ไม่สมัครใจ	
	ชั้นจับกุม	ชั้นสอบสวน	ชั้นจับกุม	ชั้นสอบสวน
สหรัฐอเมริกา	รับฟัง	รับฟัง	ไม่รับฟัง	ไม่รับฟัง
สหราชอาณาจักรอังกฤษ	รับฟัง	รับฟัง	ไม่รับฟัง	ไม่รับฟัง
ออสเตรเลีย	รับฟัง	รับฟัง	ไม่รับฟัง	ไม่รับฟัง
สหพันธสาธารณรัฐเยอรมนี	รับฟัง	รับฟัง	ไม่รับฟัง	ไม่รับฟัง
ไทย	ไม่รับฟัง	รับฟัง	ไม่รับฟัง	ไม่รับฟัง

จากตารางเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า มีเพียงประเทศไทยเท่านั้นที่ไม่รับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมแม้จะได้มาจากความสมัครใจของผู้ต้องหาเองก็ตาม หลักการห้ามรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหาในชั้นจับกุมตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย จึงอาจถูกมองได้ว่าขัดต่อหลักกฎหมายว่าด้วยการรับฟังพยานหลักฐานของสากล เนื่องจากถือเป็นบทตัดพยานที่เข้มข้นจนเกินไป ทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการรักษาความมั่นคงกระทำได้ยากขึ้น และยังเป็นข้อบ่งชี้ว่ารัฐไทยยังไม่ใส่ใจเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจค้นจับกุมผู้ต้องหา จึงต้องกำหนดบทตัดพยานในลักษณะดังกล่าวไว้ จึงเป็นข้อควรพิจารณาว่า หลักการห้ามรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับในชั้นจับกุม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย สมควรที่จะต้องแก้ไข คือ เห็นควรยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 84 วรรคท้าย โดยควรที่จะบัญญัติให้คำรับสารภาพและคำให้การของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน หากไม่ทำให้ถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ หรือเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ทำให้คำรับสารภาพนั้นไม่น่าเชื่อถือ หรือเกิดจากการถูกบีบบังคับ ถูกทรมาน สกดจิต หลอกลวง หรือทำให้เหนื่อยล้าทางกายภาพ ก็สมควรแล้วที่จะห้ามมิให้รับฟัง แต่ก็มีใช่เป็นบทตัดพยานหลักฐานที่เด็ดขาด ควรที่จะมีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ว่า “หากเป็นกรณีที่มีการรับสารภาพเกิดขึ้นโดยความสมัครใจและการยอมรับในทันทีทันใดของบุคคลที่ไม่ได้ถูกจำกัดขอบเขตแห่งเสรีภาพในการกระทำ คำรับสารภาพนั้นสามารถรับฟังได้” หรือเห็นควรแก้ไขโดยตัดข้อความในบทบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับเป็นพยานหลักฐาน และเพิ่มเติมข้อยกเว้นให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรับฟังถ้อยคำของผู้ถูกจับได้ การที่ประเทศไทยกำหนดให้คำรับสารภาพของผู้ถูกจับห้ามมิให้รับฟังโดยเด็ดขาด โดยไม่มีข้อยกเว้น กฎหมายของประเทศไทยจึงมีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศและบริบทของในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ดังนี้ ประการที่หนึ่ง ในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงการควบคุมผู้ต้องสงสัยมาสอบถามที่ค่ายทหารตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 มาตรา 15 ทวิ ซึ่งให้เจ้าหน้าที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยไว้สอบถามได้ไม่เกิน 7 วัน และเมื่อได้ข้อมูลมาก็จะทำเป็นผลการดำเนินกรรมวิธีมาเป็นพยานหลักหลักฐาน ซึ่งผลการดำเนินกรรมวิธีเป็นข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ทหารได้มาก่อนที่ผู้ถูกควบคุมตัวจะตกเป็นผู้ต้องหา โดยหากให้คำสารภาพของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาในชั้นจับกุมไม่สามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานได้นั้นย่อมเป็นการยากที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เนื่องจากคดีก่อการร้ายในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นคดีที่หาประจักษ์พยานได้ยาก พยานไม่กล้าบอกความจริง เกรงกลัวการถูกทำร้ายหรือถูกฆ่าและรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อมาให้การเป็นพยาน เมื่อกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายในเรื่องของพยานหลักฐาน จึงต้องใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่หลักการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่มีอยู่นั้นไม่มีความเหมาะสมกับคดีความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีความมั่นคงให้แตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ดังกล่าว

ประการที่สอง บทตัดพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย จะมีผลทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ทำได้ยากยิ่งขึ้น เพราะการทำความผิดต่าง ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่ผ่านมาในกรณีพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ (ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ, 2526) หรือพยานบุคคลมีไม่เพียงพอ พยานหลักฐานที่เป็นคำรับสารภาพของผู้ต้องหานั้นมีประโยชน์มาก ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถหาพยานหลักฐานอื่นต่อเนื่องจากคำรับสารภาพได้ การที่จำเลยจะให้การรับสารภาพหรือให้ถ้อยคำด้วยความสมัครใจก็ตาม แต่ศาลไม่สามารถใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานเหล่านี้ได้ เพียงเพราะกฎหมายมิได้บัญญัติเปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจแต่กลับบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัดห้ามรับฟังโดยเด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น การเข้าถึงความจริงในคดีของศาลจึงน้อยลง และเมื่อศาลไม่สามารถเข้าถึงความจริงในคดีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์นำมาซึ่งความสงสัยในการกระทำความผิดของจำเลยแล้ว ศาลต้องวินิจฉัยยกฟ้องโจทก์ ปล่อยจำเลยไป ทำให้กฎหมายพยานหลักฐานไม่สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ที่มีวัตถุประสงค์จะให้กฎหมายลักษณะพยานหลักฐานเป็นเครื่องมือให้ศาลสามารถวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงได้ถูกต้องตรงตามความจริงและไม่ถูกบิดเบือนไป เพื่อเป็นฐานให้ศาลสามารถปรับบทกฎหมายและพิพากษาคดีได้ถูกต้องเป็นธรรมและอำนวยความยุติธรรมแก่สังคมได้

ประการที่สาม ผลจากการสัมภาษณ์ขอความคิดเห็นของผู้ที่ทำงานในพื้นที่บังคับใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนใต้ นั้น จะเห็นได้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ล้วนให้

ความเห็นไปในทางเดียวกันที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรา 84 วรรคท้ายในเรื่องของบทตัดพยานโดยเด็ดขาด เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีสภาพที่เคร่งครัดเกินไปไม่มีสภาพที่จะยืดหยุ่นเหมาะสมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังเช่นในระบบสากล (ผู้พิพากษา B1-B3, 2563) ซึ่งกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ที่จะต้องพยายามรักษาสมดุล (Balance) ระหว่างอำนาจรัฐในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป้าหมายสองประการนี้จะต้องไม่โน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่งมากนัก หากคำนึงถึงแต่ความคล่องตัวในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษมากเกินไป ประชาชนก็อาจได้รับความเดือดร้อนเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการจับ การค้น การสอบสวน การควบคุมตัว ฯลฯ ในทำนองเดียวกัน หากมุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป โดยเกรงว่าประชาชนจะได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากการใช้อำนาจจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้กระทำความผิดก็อาจหลุดพ้นจากการถูกนำตัวมาลงโทษอันจะส่งผลเสียหายต่อสังคม ในกรณีการห้ามรับฟังคำให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมหรือชั้นรับมอบตัวผู้ถูกจับเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา 84 วรรคท้าย (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, 2563) แม้กฎหมายจะบัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ตัวผู้ต้องหาที่อาจให้การในชั้นจับกุมไปด้วยความตกใจหรือกลัว อีกทั้งขณะรับสารภาพนั้นอาจยังไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำได้อย่างในชั้นสอบสวนก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพในชั้นจับกุม บางกรณีผู้ต้องหาอาจให้การไปด้วยความสมัครใจตามความเป็นจริง เนื่องจากยังเป็นระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับเวลากระทำความผิด ผู้ต้องหายังไม่มีเวลาคิดตกแต่งคำให้การและโดยปกติทั่วไปของบุคคลก็ไม่แน่ว่าจะให้การปกป้องปรารถนาเองถ้าหากตนมิได้กระทำความผิดจริง หรือในกรณีเกิดการกระทำความผิดซึ่งหน้าผู้ต้องหาอาจรับสารภาพไปด้วยความเต็มใจเนื่องจากพยานหลักฐานมัดตัวหรือจำนนต่อหลักฐาน ดังนั้นการต้องห้ามรับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมโดยเคร่งครัดเช่นนี้ อาจทำให้ในบางกรณีที่แม้ว่าจำเลยได้รับสารภาพด้วยความสมัครใจต้องถูกตัดออกไป จึงทำให้ไม่สามารถนำมาเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้

2. แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกชักถามให้สอดคล้องกับหลักสากล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการรับฟังคำรับสารภาพในประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร อังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อให้เห็นความแตกต่างเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการต้องห้ามรับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมและชั้นรับมอบตัวผู้ถูกจับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 84 วรรคท้ายเห็นว่าควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 84 วรรคท้าย ที่ต้องห้ามรับฟังคำให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมทุกกรณี เป็นสามารถรับฟังถ้อยคำรับสารภาพของผู้ถูกจับในชั้นจับกุมได้หากมีการแจ้งสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 83 วรรคสอง หรือมาตรา 84 วรรคหนึ่ง และผู้ถูกจับได้

ให้การรับสารภาพด้วยความเต็มใจ ไม่ถูกง้อใจ ชูเชื้อ หรือหลอกลวง เนื่องจากคำรับสารภาพ เป็นพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ถึงความผิดของจำเลยได้ และเป็นพยานหลักฐานที่เป็น ประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี การมีข้อขัดแย้งให้สามารถรับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมโดยมี เงื่อนไขเช่นนี้จะประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีของศาลในกรณีที่จำเลยได้ให้การรับสารภาพ ไปโดยรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมาย (พร้อมพรรณ ชลธารพงศ์, 2560) และด้วยความสมัครใจ สามารถเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยในชั้นพิจารณาได้ดีกว่า ตัดพยานหลักฐานนี้ทั้งไปโดยสิ้นเชิง การที่ศาลไม่รับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับในชั้นจับกุม โดยเด็ดขาด เมื่อเทียบกับพฤติการณ์หรือลักษณะของการกระทำความผิดของจำเลยแล้วมี ความรุนแรงมาก กฎหมายควรบัญญัติข้อยกเว้นให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานประเภทนี้ได้ เพื่อให้พยานหลักฐานดังกล่าวนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของ จำเลยในคดีได้ การมีอยู่ของบทบัญญัติการห้ามรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับในชั้นจับกุมนี้ โดยเด็ดขาด ย่อมอาจส่งผลเสียต่อการดำเนินคดีอาญามากกว่าผลดีที่ได้จากการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของจำเลย (ร้อยตำรวจเอกหญิงอัญญา สุขสาคร, 2549) หรือผลดีที่ได้จากการ ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย เพราะการไม่รับฟังพยานหลักฐานเหล่านั้น อาจทำให้การ พิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีเกิดความผิดเพี้ยนไปจากความจริง ส่งผลให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความ ยุติธรรม ทั้งยังอาจทำให้ไม่สามารถควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมได้ ทำให้สังคมส่วนรวม เตือนรอนจากอาชญากรที่พ้นผิด ซึ่งทำให้ศาลไม่สามารถรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้ ส่งผล ให้ไม่มีพยานหลักฐานเอาผิดกับจำเลยผู้กระทำความผิด ดังนั้น หากประเทศไทยมีการแก้ปัญหา โดยการแก้ไขกฎหมายให้มิข้อยกเว้นในการรับฟังพยานหลักฐานได้ ก็จะช่วยอุดช่องว่างในการ รับฟังพยานหลักฐานของศาล ทำให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยภาพรวมมี ความเป็นธรรมมากขึ้นและสอดคล้องกับหลักสากล

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความ มั่นคง ผู้วิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้ ปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมาย พิเศษด้านความมั่นคงนั้น ในกรณีที่มีการจับกุมหรือควบคุมบุคคลที่ต้องสงสัยตามกฎหมาย พิเศษด้านความมั่นคง ได้แก่ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 และพระราชกำหนดการ บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 หากบุคคลที่ต้องสงสัยให้การรับสารภาพ ในระหว่างถูกควบคุมตัวตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงดังกล่าว คำรับสารภาพดังกล่าวถือเป็น คำรับสารภาพของผู้ถูกจับ โดยต้องห้ามมิให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 84 วรรคท้าย ซึ่งการมีอยู่ของบทตัดพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย จึงเป็นการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และบท ตัดพยานดังกล่าวยังเป็นไปอย่างเคร่งครัด ไม่สอดคล้องกับหลักการรับฟังพยานหลักฐานสากล

ทั้งยังขัดกับแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาของไทยที่ยอมรับฟังคำรับสารภาพในชั้นจับกุมมา โดยตลอดหากว่าคำรับสารภาพนั้นได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและความสมัครใจของผู้ต้องหา หรือแม้แต่ในบางกรณีที่เป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบศาลก็ยอมรับฟังหากมีความจำเป็น และเพื่อความเป็นธรรม ซึ่งการที่กฎหมายตัดพยานหลักฐานที่เป็นคำรับสารภาพอย่างเด็ดขาด โดยไม่มีข้อยกเว้น เป็นผลให้กฎหมายของประเทศไทยในเรื่องนี้อยู่ในสภาพที่เคร่งครัด นอกจากนี้ผลของบทตัดพยานหลักฐานดังกล่าวทำให้พยานหลักฐานซึ่งใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงใน คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงน้อยลง ส่งผลให้ไม่มีพยานหลักฐานที่มั่นคงเพียงพอที่จะนำมา ลงโทษผู้กระทำผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงได้ ศาลจะต้องพิพากษายกฟ้อง และหาก เป็นคดีก่อการร้าย ผลเสียที่เกิดขึ้นกับสังคมจะรุนแรงกว่าผลดีที่จะปรามเจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของการบัญญัติประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย เนื่องจากแนวคิดของมาตราดังกล่าวนั้น มุ่งที่จะ ค้ำครองผู้ถูกจับและผู้ต้องหาในคดีอาญาไม่ให้ถูกสอบปากคำโดยวิธีการที่ไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ ผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวน ซึ่งทำให้ถ้อยคำรับสารภาพต่าง ๆ ที่ได้มาไม่ได้เกิดจากความ สมัครใจของผู้ต้องหา เพราะถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบและไม่เป็นน้ำหนักให้ นำเชื่อถือ วัตถุประสงค์เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการที่กฎหมายได้บัญญัติขั้นตอนต่าง ๆ ให้ พนักงานผู้จับกุมและพนักงานสอบสวนปฏิบัติย่อมจะทำให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิต่าง ๆ ของ ตนที่มีอยู่ตามกฎหมายและเป็นการป้องกันการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ได้อย่าง รัดกุมเพียงพอเทียบเท่ากับมาตรฐานในระดับสากลแล้ว แต่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วน ของ สภาพบังคับของกฎหมายดังกล่าวในเรื่องของการห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานนั้นมีความ เคร่งครัดจนเกินไป จึงสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนี้ ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยขอเสนอ ในการปรับปรุงกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงเกี่ยวกับการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถาม ให้สอดคล้องกับหลักสากล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนและเกิดการบังคับใช้ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการแก้ไขกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา ดังนี้ แนวทางที่หนึ่ง เนื่องจากคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตาม กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง อาจถูกกล่าวอ้างว่าเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับ ซึ่งต้องห้ามมิ ให้รับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคท้าย จึงเห็นควรยกเลิก บทบัญญัติในมาตรา 84 วรรคท้าย เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (ฉบับ พ.ศ.2560) มิได้มี บทตัดพยานดังเช่นรัฐธรรมนูญฉบับเดิม (ฉบับ พ.ศ.2540 มาตรา 243 วรรคสอง) บทตัดพยาน ปัจจุบันจึงมิได้แข็งแกร่งเหมือนดังแต่ก่อน นอกจากนั้นการรับฟังพยานหลักฐานต้องอยู่ ภายใต้อำนาจที่หลักเกณฑ์ที่ว่า พยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ความจริงนั้นรับฟังได้ แต่หากเป็น พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบนั้น ศาลอาจมีดุลพินิจไม่ยอมรับฟัง โดยให้ถือว่าเป็น พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่ง ในเรื่องของบทตัดพยานหลักฐานของไทยที่ได้มาโดยมิชอบนั้น ปัจจุบันคงปรากฏอยู่ในประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 ซึ่งสามารถใช้บังคับได้อย่างครอบคลุมแล้ว แนวทางที่สอง ไม่ยกเลิกบทบัญญัติมาตรา 84 วรรคท้ายที่บัญญัติว่า “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อพนักงานผู้จับหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี” แต่เห็นควรแก้ไขโดยตัดข้อความในบทบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับเป็นพยานหลักฐาน และเพิ่มเติมข้อยกเว้นให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรับฟังถ้อยคำของผู้ถูกจับที่ได้มาโดยไม่ชอบเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับไม่ได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นแนวทางดังนี้ “ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อพนักงานผู้จับหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อมีการแจ้งสิทธิตามมาตรา 84 วรรคหนึ่งหรือตามมาตรา 83 วรรคสองแก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี เว้นเสียแต่ศาลจะเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเป็นการจำเป็นที่จะต้องนำถ้อยคำที่ผู้ถูกจับให้ไว้ดังกล่าวมาเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิด ให้ศาลมีอำนาจรับฟังถ้อยคำเช่นนั้นได้”

กิตติกรรมประกาศ

บทความเรื่องปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากเนื้อหาที่นำเขียนในบทความฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องปัญหาการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกซักถามตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ผู้วิจัยได้นำมาปรับเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- “คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 3214/2560”. (2560). คำพิพากษาศาลฎีกา ประพุทธศักราช 2560 จัดพิมพ์โดยเนติบัณฑิตยสภา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, 2560.
- กรกฎ ทองชะโฮก. (2557). การบังคับใช้กฎหมายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิชาการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 5(7), 6-7.
- ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. (2526). หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา. ใน วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ผู้พิพากษา B1-B3. (11 มิถุนายน 2563). การรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84. (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉัตรมาศ วิเศษสินธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ฝ่ายความมั่นคง (ทหาร) D1-D3. (26 มิถุนายน 2563). การรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84. (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉัตรมาศ วิเศษสินธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานอัยการ C1-C3. (24 มิถุนายน 2563). การรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84. (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉัตรมาศ วิเศษสินธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- พร้อมพรรณ ชลธารพงศ์. (2560). การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ร้อยตำรวจเอกหญิงอัญญา สุขสาคร. (2549). การรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา : ศึกษาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2547. ใน วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540). ราชกิจจานุเบกษา พุทธศักราช 2540 เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก หน้า 61 (11 ตุลาคม 2540).
- _____. (2560). ราชกิจจานุเบกษา พุทธศักราช 2560 เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 9 (6 เมษายน 2560).
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2563). ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับอ้างอิง. (พิมพ์ครั้งที่ 21). โรงพิมพ์เดือนตุลา: สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด.